

NEPÜNK

Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor

ZSIDÓ HETILAP

Felelős szerkesztő: Leitner Zoltán

A tihucai tragédia

Tipikus zsidó tragédia. Evекkél ezélt az ardeali városok zsidósága úgy érezte, hogy mégsem lehet tétlenül nézni, amint a szegények lakta zsidó uccákban a sápadt gyermekek a tüdővésznek és egyéb népbetegségeknek áldozatai lesznek. A polgári zsidó közép osztály lelkiismeretfurdalást érzett, hogy míg az ő gyermekei vidáman hancuroznak strandokon, a hegyek között vagy a tengerparton, addig a szegény zsidó gyermekek betegen ténfergjenek a bacillusos városi uccákon. Es ebből a lelkiismeretfurdalásból, meg az Arvagondozó lelkességéből, (illetőleg az azt vezetőik gyermekszere-téből!) kialakult a „tihucai nyaralattás” fogalma.

A bistrice-környéki kéklő magas hegyek évek óta zsidó gyermekek jókedvétől volt hangos. Két nyári hónapra át, száz és száz gyerek részvételével a nyaralás örömeiben és meghozott, jókedvvel tértek haza, hogy egészséges zsidó generáció induljon neki a küzdelmes — zsidóknak kétszeresen az — életnek.

S most, ebben az évben a jókedvnek, a gyermekkacagásnak befellegzett a szép hegyi nyaralóhelyen. Ahol eddig gyermekkacaj volt a kísérezene, ott ma sírás van és szomorúság. 21 gyermek nyaralt ott, Ardeal minden részéből összegyűlten. Es a nagy Kaszás megjelent a pondtalan tábor felett. Serlach-járvány tört ki és néhány gyermek meghalt. Es ami növeli a retentő tragédiát, meghalt Groszman aradi igazgató tanító, aki vállalta a tábor irányítását és vezetését. Egyik legkiválóbb és legderékabb ardeali zsidó pedagógus volt, aki elnöke is volt, a tanítók szervezetének. Es mint igazi katonához illik, ott esett el a kötelességteljesítés frontján, s növeli még a szerencsétlenséget, hogy kicsi fia is, vele együtt ment el a földi térekről, itthagyván özvegyét és leánykáját, akik szintén ott voltak Tihucán.

A zsidó felelős tényezők, akik irányítják Clujról az intézményt, mindent megtettek és megtesznek, hogy minél kisebb legyen, az áldozat, amit már eddig is hozni kellett árta-talan gyermekeknek és azok derék oktatói-nak.

Könnyes szemekkel és megrendült lélekkel értesült az ardeali zsidó közvélemény erről a csapásról, amelyről senki nem tehet, csak a Gondviselés megpróbáltatása volt. Hígytük és bizzunk abban, hogy a jövő esztendőben újra boldog kacagástól fognak visszahangozni a tihucai hegyek és csak azole emléke fog kísértetni, akik áldozatai lettek ennek a tragédiának.

„Nem elég elvenni a hegedűt“

Egyik legtekintélyesebb francia újság, a „Temps” nagy cikket közölt a magyar zsidókérdésről. Foglalkozik ebben a cikkben

Dardnyi miniszterelnök beszédével és arról Bethlen István cikkével, amelyek újra akarta tétlét a magyarországi zsidókérdést. A cikk ír még az antiszemita röpiratrodalomról, a zsidóellenes statisztikákról és a képviselőházban meg a felsőlázban történt vitákról. Legérdekesebb azonban, amikor arról elmélkedik, hogy a tulzó antiszemita el akarják hódítani a gazdasági pozíciókat a zsidóktól. Találón mondja a „Temps”: nem elég elvenni a hegedűt, játszani is tudni kell rajta. Igen, játszani kell tudni rajta, de ez nem lehet megtanulni, ehhez érzék és ráter-metség kell, aminthogy a virtuoz nem nevelődik, hanem ezzel születik. Ezen ezért érdekes, hogy mindenféle, amerre zsidógyűlölet virul, nem a kis embert gyűlölik, hanem a „virtuozok”-at. Akik kezéből hiba akarnak kicsavarni az instrumentumot — játszani mégsem tudnának rajta...

Számok, amelyekkel

játsszani nem lehet...

Egy külföldi nem-zsidó lap, amely azonban mindenkor bátran a zsidósággal harcol, közli ezeket a számokat, amelyek mindennél többet beszélnek. Az arabok vitatják a zsi-

dók jogait Palesztinára, holott számos önálló országuk van, ahol korlátlan lehetőségek vannak úgy területileg, mint gazdaságilag. Lássuk csak a számokat, amelyek ör-magukétól beszélnek:

Transzjordánia, — mely tulajdonképpen Palesztina integráns része — 42.000 négyzetkilométer és 300.000 arab lakja. Irak: 302.000 négyzetkilométer és csupán 3 millió ember lakja. (Tehát egymaga olyan, mint Románia!) Jemen 62.000 kvadratkilométer és egymillió arab lakja. Ibn Saud Arabtája másfélmillió kvadratkilométer és hat millió lakosa van. Ezután még számíthatjuk Svritát a maga 200.000 kilométerével és két és fél-millió lakosával. Tehát tizenkét és félmillió arab lakik több mint kétfélmillió négyzetkilométer területen.

Ezzel szemben Palesztina területe 25.480 négyzetkilométer és ebből akarnak kiharítani most ötezer négyzetkilométert a zsidó állam számára. Tehát tizenhat millió zsidónak 5000 négyzetkilométer és 13 millió arabnak kevés a kétfélmillió kvadratkilométernél nagyobb terület. Hol itt az arany, hol itt az igazság? Nekünk annyi sem juthat a nagyvilágból, ami másutt egy nagy város területe és létkultúrát arabok daskulhatnak a millió négyzetkilométereken! Hol itt az igazság? ...

Ötszáz zsidó egyesület tiltakozott Angliában a lengyel zsidóüldözések ellen

London. Julius 21-én egy központi szervezet felhívására ötszáz zsidó egyesület tartott tiltakozó gyűlést az angol fővárosban a lengyelországi zsidóüldözések tárgyában. — Templomegyesületektől, munkásszervezetektől minden egyesület elküldötte megbízottait és a

méltóságteles manifesztáció eredményét memorandum alakjában eljuttatták a lengyel kormányhoz. London zsidó lakta helyein az üzleteket bezárták néhány órára a tiltakozás napján és olyan üzemekben, ahol sok zsidó munkás dolgozik, munkabeszüntetés volt.

Lengyelország amerikai nagykövete

„illetéktelen beavatkozásnak” tekinti az amerikai zsidóság tiltakozását

Washington. Lapunkban is megirtuk korábban, hogy az amerikai zsidó kongresszus egy küldöttsége megjelent Cordell Hull külügyi államtitkárnál s felhívták az Egyesült-Államok kormányának figyelmét a lengyelországi zsidóüldözésekre.

A legújabb értesülések szerint az emlékirat mindenekelőtt emlékeztet arra, hogy Amerika mily sokat tett a lengyel függetlenség érdekében és most kötelessége odahatni, hogy Lengyelországban demokratikus viszonyok legyenek. Hull államtitkár a beadványt haladéktalanul áttette Potoczky gróf nagykövethoz, aki továbbította azt kormányának. A nagykövet azonnal nyilatkozott a sajtónak és kijelentette, hogy illetéktelen beavatkozásnak

tekinti azt, hogy az amerikai zsidóság a lengyel állam belügyeibe befolyást kívánjon gyakorolni és ez a körülmény csak kiéleltheti a belső helyzetet a lengyel állam területén, a zsidóság és az uralkodó nép között.

Varsói jelentések szerint különben a zsidó lenns kampány nem lánvult, bár a lengyel köztársaság intellektuális köreinek egyrésze erősen eltilti a huligánizmust, amely a cári idők maradványának tekint. Viszont a manifesztumnak hatása nem igen mutatkozik, ellenben Vilnában megtámadták a Makabi sportegyesület helyiségét a nemzeti radikálisok és véres verekedés kezdődött, amikor is a zsidók alaposan helybenhagyták a támadó huligánokat.

Madagaszkárba sem engedik be a zsidókat!

Az antiszemita világsajtóban, meg a népgyűlések öblőhangú agitátorai mindgyakrabban hangoztatják, hogy menienek a zsidók Madagaszkárba. Arra az afrikai nagy szigetre, amely francia fennhatóság alatt áll és általában nem is a legrosszabb lehetőség arra, hogy néhány tíz vagy százezer zsidó elmenjen Európából. De a zsidó fátum itt sem nyugszik. A lengyelországi zsidók egy csoportja úgy érezték, hogy meg kellene már egyszer nézni, hogy voltaképpen, hova is küldenek bennünket a világ antiszemitái. Meg kellene nézni már ezt a Madagaszkárt. El is indultak, de előbb Párisba mentek, hogy megkérdezzék a francia kormányt is, mi a véleménye erről? A kormány nyilatkozott is, mi a véleménye arról? A kormány nyilatkozott is, mi a véleménye arról? A kormány nyilatkozott is, mi a véleménye arról? A kormány nyilatkozott is, mi a véleménye arról?

pénzt hazaküldik. Most még jönnek majd a zsidó munkaadók, hogy mégjobban kiszippolyozzák a benszüllötteket.

Jelszó lett máris abból, amit a madagaszkári zsidóellenesek kimondtak: *Ni Juifs, ni Administrateurs — Collons!* (Magyarul: *nem kell zsidó és nem kell hivatalnok — gyarmatos kell!*)

A BIZOTTSÁG MUNKÁJA.

Amint most érkezett beszámolóból kiderül, a bizottság tagjai megérkezésük után azonnal felkeresték a lapok szerkesztőit és felvilágosították őket, hogy nem mint „vérzivők” akarnak jönni, hanem *emelni akarják munkájukat a sziget jólétét.* A zsidók a visszamaradt Madagaszkart, Szumatra névjára akarják emelni. A „Journal de Madagaszkár” hasábjain részletesen ismertették a zsidó letelepülés előnyeit. A zsidóktól való félelem azonban továbbra is megmaradt a lakosság körében. Így többek között egy keresztény misszió vezetője is támadást kezdett a zsidók ellen, azt hirdeti uton-útfélen, hogy a zsidók, az „egoisták népe”, akik csak önmagukkal törődnek. A bizottság ennek is megadta a kellő felvilágosítást. Az a jóléltelmezett „egoizmus” csak hasznára lehet a lakosoknak, mert ne feledje el, hogy az európai, ha megszedi is magát, az a célja, hogy visszatérjen hazájába, a zsidók ellenben örök időkre akarnak letelepedni a szigeten.

MIT MOND AZ „ACADEMIE MALGACHE” TITKÁRA.

Ez a nagy polémia, amely a zsidók körül máris megindult, megszólalásra bírta az Akadémia titkárát, aki 35 éve él Madagaszkáron. Az ő nézete szerint ezen a területen még rendkívül sok lehetőség nincsen kiaknázza és a benszüllöttek sok területen elhanyagolták munkaterületeiket.

Mindenestre az fontos, hogy iskolázott kolonizátorok kerüljenek be és különösen az volna a helyes, ha már olyanok jönnének, akiket kiképeztek erre a célra. Palesztinában van, az ne jöjjön onnan el — még Madagaszkár kedvéért sem. Az egyik szaktört, aki a hirdást küldte, azt is megjegyezte, hogy település esetén a kollektív, ugynevezett „kvucca” rendszer volna itt a leghelyesebb.

Az bizonyos, hogy a francia kormány nem fogja semmilyen tekintetben támogatni a zsidó emigrációt. Legfeljebb, hogy tolerálja és megengedi a települést, de anyagi alapot semmire sem nyújt, amit azért nem lehet nagyon kívánni, mert hiszen a francia anyagiállam pénzügyei sem a legerősebbek.

Valószínűleg a zsidók már hálásak lennének a morális támogatásért is, amit a franciák nyújtanak. Szorgalmazni mindenesetre legjobban a lengyel kormány szorgalmazza a madagaszkári tervet, mert hiszen ő szeretne legjobban zsidó „fölszólégtől” megszabadulni.

Végeredményben legerősebb és legmeglepőbb része *dr. W. J. H. Nyessen* nevű delegátus referátumának az, hogy a mad-

gaszkári lakosság már előre fél a zsidó „konkurrenciától” és elöng gyűlöletet hordolnak lapjaik és papjaik. Képzeltetik, hogy milyen „kedvező atmoszféra” várja ezeket a zsidókat Madagaszkár szigetéin, ahova Cuza meg a lengyel, magyar és német antiszemiták akarnak küldeni — mindnyájunkat.

Német igazság — gázság

A német lapok azt írják: Nürnbergben 11 hónapi fogházra ítélték egy kereskedőt és Streicher lapja a következő kommentárt fűzi hozzá: — Aki zsidókkal kezd, az tönkremegy bele. Igazi zsidó üzleti praktikák, talmudikus manőverek, zsidó alapokra helyezett üzleti elvek, csak hogy minden aron üzletet kössön — most csaknem egy éven át gondolkozhat a fogházban, a népnek ártalmas üzleti elvei felett...

Oho, mondhatja az olvasó, bizonyára egy zsidóról ír így — a német véresszájú antiszemiták lapja. De ha tovább figyeljük a dolgokat, rájövünk, hogy fajtisza arjáról van ebben a cikkben szó. Mi lehet mégis egy százperentes arjának a bűne? Megtudjuk, hogy egy „Talmudzsidónál” töltötte tanulóéveit, később pedig a „hírherd” Korgold-féle üzletet vette át, ahogy őr írják „arja tulajdonba ment át”. Viszont Korgold-zsidóról egy betű rosszat nem tud irni Streicher, tehát valószínűleg nem is olyan „Talmudjude”. De ha mégis kiderül egy ilyen derék arjáról, hogy tisztességtelen és mondjuk meg — gazember.

Akkor jön a német igazság és azt mondja, nem ő a gazember, hanem az a zsidó, akinél 30 évvel ezelőtt inas volt, meg ez a zsidó csirkefogó, akinek szolid üzletét átvette. Ha gazember, akkor azt csak zsidóktól tanulhatta. Ez a fellogás uralkodik a Harmadik Birodalomban. De vajjon mit fognak csinálni, ha nem lesznek ott zsidók? Akkor kiderül majd, hogy bizony akkor is lesznek német, arja, színarja, szőke kékszemű gazemberek. Mi például megvagyunk győződve arról, hogy tíz meg százezerszámra lesznek. De viszont vagyunk annyira objektívek, hogy azt is hangoztassuk, amiért vannak és lesznek arja családok, azért meg nem minden arja ilyen. De viszont hol vannak ők az igazságtól? Mint Hitler a pacifizmusról és Göring a szerénységről és Streicher a filozofizmusról. Okulálunk a német igazságot, amelyből csak egy „i” betűt kell elvonnunk...

— Eskütvő, Adler Babv és Schulman Ferenc dr. (Bucuresti) f. hó 25-én tartják egybekelési ünnepélyüket.

Hírek az angol fővárosból. London. A nemrégiben koronázott VI. György király magán titkára közölte *Josef Feuerman* mészári rabbinövével, hogy a koronázás alkalmából a királyhoz juttatott kérvénye elintézt nyert. Feuerman azt kérte, hogy tegye lehetővé a király, hogy vagy Palesztinába, vagy egy angol dominiumba vándorolhasson. Most nyert értesülése szerint, a varsói angol konzulátuson rendelkezésre áll, egy Ausztráliába szóló bevándorlási engedély. — *Sir Samuel Hoare* belügyminiszter bejelentette az alsóházban, hogy a londoni rendőrfőnök jelentése szerint, július 4-ére nagy tüntetést akartak rendezni az angol főváros zsidó negyedében, az angol fascista, amelyet azonban nem engedélyeztek, nehogy hasonló események történjenek, mint a múlt év októberében. — Londoni lapok közlése szerint *Emil Hauser*, aki a jeruzsálemi zenekonzervatórium vezetője — *Hubay Jenő* tanítványa és magyar származású — angol királyi kitüntetését kapott. A konzervatóriumnak 230 tanítványa és 30 tanára van. *Wauchope* fő kormányzó meleghangú átiratot intézett *Hauserman*-ra, a kitüntetés alkalmából.

Halott a mágián...

Resican történt, a napilapok részletesen írtak róla. Az eset szárazon a következő. Meghalt *Dr. Klein Lajos* ügyvéd édesapja, *Klein József*. Kivitték a temetőbe és ősi zsidó rítus szerint elföldelték. Néhány napra rá közölték a családdal, hogy ismeretlen tettesek kiásták a sirt, a koporsót két bakra állították, leöntötték petrolummal, majd szénát tettek alá és meggyújtották. A koporsó a holttesttel együtt szénra égett. Ugyanakkor a tettesek, még 15 sarkóvet is kidöntöttek.

Úgyebár az olvasó meg kell dörzsölje szemét, hogy nem-e álmodik és nem-e középkori rémregényt olvas. Pedig nem! Hanem az eset most történt abban a bányái városkában, amelyben hatalmas vasüzem működik és csekélyszámú zsidóság is él, dolgozik, a polgári konszolidáció érdekében.

Vajjon kik lehetnek ezek a kannibálok? Vagy ne sértsük meg a kannibálokat? Nem is szabad, mert azok távol minden kulturától és civilizációtól ősi őstörvényeket követik, amikor felhalják embertársaikat. De itt egy kulturországban ismeretlen, kannibálknális rosszabb horda követi el ezeket a tetteket, amelyek olvasásakor megborzog az ember

Hogyan lett egy antiszemita lengyel gróf kastélyából zsinagóga?

Keleutópai zsidó legenda

Élt egy rabbi Lengyelországban, aki folyton utazgatott, hogy szegényeken segítsen, szerencsétleneket istápoljon, fogságban szinglőket vigasztaljon és bűnös lelkeket, akik a földi térekben tévelyegnek, az örök nyugalmat biztosítsa.

Egy ízben, éppen a tíz bűnbánati napon, elfeledt egy rabbi egy erdőben és nem találta meg a kifelé vezető utat. Napokon át vándorolt ellen-szomjan és azon bándódtól, hogy az Engesztelek napját egyedül fogja eltölteni. Már nagyon közel volt a nap és a rabbi elkéseredetten észlelte ezt. Tisztlában volt azaz, hogy céltalosság van ebben. Ki tudja, nem-e a sátán mestersége ez, aki azt akarja, hogy a nagy napon ne nyuljanak meg az égi kapuk, hogy a bűnbocsánatért való cseledez eljusson oda.

Hirtelen piros háztető világított a fák között és amint örömmel odaszélt, megdöbbenve látta, hogy ez a ház, *Horodinsky gróf kastélya*, aki ismeri volt zsidógyűlöletéről, s nem is tört zsidót a birtokán. A rabbi örömdélt, hogy ismét emberlaktá helyhez ért és megkérdezte az egyik szolgát, hogy nincs-e a közelben lealább egy zsidó, akinél palamit ehetne. Válasz helyett, a szolga a gróf elé cipelte a zsidót, aki rendkívül felháborodott azon, hogy dacára tilalmának; udvarára mert lépni egy zsidó. A rabbi felvilágosítását nem is akarta meg-

kérdi, hát emberek lehettek-e azok, akik felbontanak egy sirt és máglyára rakják egy elhunyt öreg zsidó holttestét? Ha valaha is kötelessége volt a hatóságoknak, hogy nyomozzon egy bűntettet, akkor ennél az esetről ezerszeresen az kell legyen a kötelessége. Mert még az is megbocsájtathatóbb, ha élők ellen támadnak. De egy halott ellen ilyen merényletet elkövetni, ehez még a mi mindenhez edzett idegzetünk is kevés. A legnagyobb megdöbbenést keltette ez a hír mindenfelé és nem tudja mire vélni senki ezt a felháborító és megdöbbenítő halottgyalázást.

A hatóságoknak legeminekebb kötelessége, hogy ezt a gázettet annak minden részletezőn kimozdítsa és a kézrekerült tetteseket olyan szigorúan és olyan példaadóan büntessék meg, hogy elmenjen a kedve, minden kannibálnak attól, hogy éjnek idején halottakat gyalázzanak és máglyára hurcoljanak. Addig nem is térhet napirendre e megdöbbenő cselekedet felett, sem a resicai sem pedig az ország zsidósága...

Toscanini, a zsidók igaz barátja

Valljuk be, kevés barátja van a zsidóságnak. Hogy miért? Már írtak erről könyvtárlakat és meg fognak is irni. Mindégy, hogy miért, vegyük a tényeket; a nem-zsidók között nincsen sok barátunk. Azért is tudunk nagyon hálásak lenni, ha mégis akad egy-egy nagy szellem, aki mellénk áll. Megozzá úgy, hogy abból rája sem érkező, sem anyagi haszon nem háramlik. Akire nem lehet

applikálni azt a híres *Vázsonyi* mondást, hogy: vagy úgy lehet megélni egy nem-zsidó, hogy anti, vagy úgy, hogy filozemita.

Toscanini-nek erre nincsen szüksége. Olyan nemes karakter, hogy az üldözöttel való művészes együttérzése, szélesskalajú lelkének mélyéről fakad. Ő bizonyította be, hogy zseni és jellem, mily jól megférnek ma is együtt, holott ezt a tételt, nagyon sokan és nagyon mélyen kompromittálták.

Ujságolvasók emlékeznek arra, hogy az olasz fascista rezsim kezdetén a milánói Scalában, egy előadás előtt nem akarta dirigálni a *Giovenizát*-t, a fascista himnuszot. Egy ideig kegyesztelt is lett, aztán megbocsájtotta neki *Mussolini*. Viszont, amikor a *Hitler-rezsim* kezdődött, kerekén megtámadta azt, hogy *Bayreuthban Wagner* vezényeljen. Összekülönbözött a német hatalom birtokosaival. Ehelyett elment *Huberman* kérésére Palesztinába dirigálni.

A többi már tudjuk. Ünneplését, Világszerte elismerték ezzel kapcsolatosan is kivételes emberi és művészi értéket. Most újra hallat magáról. *Salzburgban* fog most az ünnepi játékokon vezényelni. De megtiltotta, hogy a német rádió közvetítse előadásait. Mert nem akaria, hogy azok az állomások adják tovább művészetét, amelyek *maskor Hitler, Göring* és *Göebels* dörgedelmes és gyűlölködő szavait továbbítják. De a német kormány sem marad adós. Megtiltotta, hogy német művészek szerepeljenek azokon az előadásokon, amelyeken *Toscanini* vezényel. Így üzent háborút, egyetlen művészember a német birodalomnak és a jövő értékelése szempontjából, bizonyos, hogy *Toscanini* győzelmet fogják feljegyezni korunkról szóló annalesek.

sanként egészen besötéledett. Múltán sötét éjszaka lett, a rabbi elhagyta celláját és a kastély urának nem volt ereje ahoz, hogy visszatartsa. Mint egy megbabonázott lény, nézett a távozó után és nem volt ereje kiadni a parancsot szoljainak, hogy visszatartsák. A rabbi már messzi járt, amikor a gróf úgy érezték, hogy visszanyerte cselekedőképeségét. Súlyos betegségbe esett ezután, s az oroszok csak nagynehézzen tudták életben tartani.

Beleesése alatt, lázas deliriumos állapotban egyik ősenek képe jelent meg előtte és álomban elmondotta neki, hogy azon a helyen, ahol most a kastély áll, egykor egy zsinagóga állott, amelyet ő, az ő, leromboltatott, mert haragudott a zsidókra. Minel most egy rabbi, a jankippuri imá elmondotta, a kastélyt újra zsinagógává kellene átalakítani.

Amikor gróf *Horodinsky* meggyógyult, a hozzá legközelebb eső hitközség tagjait magához kérlette és közölte velük abbéli elhatározását, hogy a birtokot és a rajta levő kastélyt a zsidóknak ajándékozza és hogy költségére a kastélyi zsidó templomná alakítsák át.

A hitközség elfogadta az ajánlatot és egy év múlva azon a helyen, ahol a kastély udvara volt, egy gyönyörű zsinagógát állítottak fel, amely tagyarságban és szépségében párját ritkította egész Lengyelországban. A birtok helyén pedig egy nagy zsidó közösség létesült, amely egyike lett Lengyelország legelőkelőbb zsinagógáinak. A hitközség még ma is fennáll és minden évben *Kippur* napján, a templomban imáit mondanak *Horodinsky gróf* lelküdvéért, aki az események óta, a zsidók őszinte és igaz barátja lett.

Buziás gyógyfürdő (Román Kaufheim)

Természetes, pártalan szénasavas, radioaktív sós, vasas lórásvizekkel. Biztos gyógyhatás és vérkeringési zavaroknál, szervi elhízásos érmeleszesedés, vesebab, vérszegénység, izomszűz hólyaghurut és a kimerültes idegrendszer ellen.

Szív és vándorlásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezőek nyomán fellépett ideghejők (Tabes) esetében a legjobb eredményt.

Női betegség, a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezőek nyomán fellépett ideghejők Ivókurák, szakszerű orvosi kezelés. Kitényő konyha. Elsőrangú szállodák. Diétás penziók mérsékelt árrakkal. Modern napfényes szabad uszoda. A CFR. vonalain utazási kedvezmény. Állandó katonazene. Pauséldrök az „Europa” utazási irodák utján.

Fürdőidény május 15-től október 1-ig.

Prospektus, felvilágosítást szívesen küld: Muschong Buziási Gyógyfürdő R.-T. Fürdőigazgatóság, Buziás, Banat.

A biblia ezer nyelven...

Szédületes még csak el is gondolni. De egy angol tudományos társaság közli, hogy elkészült a Bibliának, a mi szent Tórárnak 999-ik és ezredik fordítása. Belgaongó két néger törzsnek nyelvére fordították le utóljára. Az angol Biblia-terjesztő társaság — a Times szerint — ünnepséget rendezett ez alkalomból. Maga ez a társaság 712 nyelvre fordította le a Bibliát, a többi angol-amerikai-hollandi bibliatársaságok. Bámulatos eredmény. Nincsen a világnak erősebb és ismertebb könyve, mint a mi bibliánk. Ezer nyelven olvassák és sokszáz millió embernek nyújt erkölcsi biztást, megnyugvást, reményt és örök bizodalmat. A legtöbb népnél, ahol elterjedt a Biblia, alapjában megállapították erkölcsi világnézetét és életének alapjait determinálta. Sok néger törzsnél, félszáz népnél az első írott munka a bibliafordítás, amely lerögzíti népi nyelvet. A Bibliaterjesztő társaság sok ázsiai és afrikai félszigeteken nagy nehézségek közepette kel tudta terjeszteni az örök munkát — az emberiség erkölcsi fundamentumának ezt a végtelen jelentőségű nagy művét.

Csak egy szomorú. Hogy amíg kongóál-lambeli vad néger törzsek dialektusában megközelíthető lesz a biblia, amely ezer nyelven szól az emberiséghez, addig Európa kellős közepén egy „kulturális” elbéli magától ezt és mindazt, ami abban törőny. Szomorú és megdöbbentő, hogy míg ezer nyelven megértik, addig van egy kultúrnyelvé — a német — amelyen nem értik már meg a bibliát és annak szellemét. Mert mit ér a fordítás, ha nincs ki-töltve tartalommal? A zulu-kafferek megértik — de a németek nem! S ezért — sajnos — le-ponnunk az ezerből mégis egyet. Németül nem értik a bibliát!

Galánffy — vagy Galádffy?

Dr. Galánffy János debreceni közjegyző, néhány héttel ezelőtt fulmináns beszédében támadta a zsidóságot, a magyar főrendiházat. Tájékozott a dűhtől és olyan szellemben beszélt, hogy az diszere vált volna, akár-melyik német nemzeti szocialista vezérnek is. Tanította a magyar főrendeket arra, hogy ke-ményen kell bánni a zsidókkal. El kell venni tőlük az összes lehetőségeket és ami még en-nél is fontosabb, fajkutató intézetet kel fel-állítani, hogy a magyar, azaz a turáni vér ne keveredjen a zsidó, vagyis a sémita vérrrel.

Mindenki megdöbbenve olvasta Galánffy közjegyző éles és kíméletlen kirohanását a zsidók ellen, amihez a magyar főrendiház hü-vös és élökéle tónusa nincsen hozzászóvka. De csak egy pillanatra tartott a döbbenet. Utána annál inkább megindult a magyar-or-szági sajtóban a harc Galánffy ellen.

Epületes dolgok derültek ki arról a ma-gyar főrendről, aki azt mondotta a zsidóság-ról, hogy „hatszor annyit tesz zsebre a nem-zeti jövedelemből, mint amennyi megilleti”.

Szólamként magy el a haja....

PETROL-EGGER HAJREZT MEGSZÜNTETI AKORPAZAST MEGELŐZI A HAJHULLAST

Meg a zsidókérdés „megoldását” antiszemita szellemen óhatja megoldani. No de az se kutya, amikor a szélsőjobboldal publicistáia azt írta róla, hogy „a magasabb igazabb faj-vedelem himnusza” volt ez a beszéd. És al-berális sajtó kiderítette, hogy ez a himnusz-költő, szélsőségesen antiszemita közjegyző nem járt el kellő „közjegyzői” gondossággal, mert:

anvai részről zsidó származású és a né-met ugynevezett nürnbergi törvények ér-telmében: még félszidó, akinek semmi joga nem volna a hitleri Németországban. Anyját: Kan-del Nyiry Emmának hívták, aki Nyiry volt honvédelmi miniszter huga s aki százpercen-tes zsidó volt annak is vallotta magát Galán-fy főrend ur, nagyon elszámította magát, mert nem gondolt arra, hogy kiderítik róla ezt a „diffamáló” származást. Vagyis, hogy-neki diffamáló, aki pápább akart lenni a pápá-nál. De nem csupán ezt derítették ki róla, hanem azt is, hogy:

1919-ben, a kommunizmus kitérőse után 4 nappal, március 25-én a debreceni kommu-nista munkás és katonatanácsok hódoló fel-iratot intézett, amelyben kifejezésre juttatta, a proletárdiktatúra iránt érzett tiszteletét, a közjegyzői kar nevében. Kissé komikus, ami-kor egy ilyen „proletár” a magyar főrendi-házban így beszél. Kandel Emma fia, a ma-gyar kommunizmus egyik önkéntes behódolt-ja: órákig beszél a magyar zsidók ellen. Ez a Galánffy magyarosíthatná nevét: Galádffy-ra. Mert galádul és csunyan akarta elháritani ön-maga feje felől a gyanúsítás ódiumát. Sainos, a magyarországi zsidóság kitermel magából Kenveres Kaufmanokat, (aki szintén folyton zsidózott) és ilyen Galánffy-akat.

Meg kell valljuk, hogyha valami okuk van a nem-zsidóknak gyűlölni a zsidókat, úgy ezt az okot: Kenveres-Kaufmannak, vagy dr. Galánffy-nak nevezhetjük. Ezek olyan in-dividuumok, akikre gyűlölettel nézhetnek” zsi-dók, nem-zsidók egyaránt.

Levél Olaszországból

Szerkesztőségünk postája naponta igen változatos. Sok olyan levelet kapunk, amely rendkívül érdekes ugyan, de nem nyilvánosság elé valók. Ezt a levelet, amelyről alant közlünk, nem azért írták, hogy ebből cikket írjunk. De olyan érdekes, hogy úgy véljük, kötelességünk róla itt, lapunk hasábjain megemlékezni. Olaszországból, szabato-san Fiuméből jött a levél, amelynek írója többek között, a következőket írja:

— Öcsém aki Ardeóban lakik, megkérte Önö-ket az én megbízásomból, hogy küldjék lapjunkt címenre. A „Népünk”-et eddig szívesen olvastam, de ezentul nem szeretném ha küldenék. Oka en-nek rövideen az, hogy lapjuk legújabbban több cik-ken foglalkozott az olaszországi zsidóság helyzeté-vel és azt írta, hogy itt is antiszemita irányzat kezd lábrakapni. Ez azonban nem így van, mert itt hála az égnek, még nincsen semmi bajunk. Az olasz zsidó jó polgár és tanja voltam annak, ami-kor egy asszony, abban az üzletben, amelyben dol-gozom, azt mondotta, hogy „kar amiért itt tartik a zsidókat menjenek” Palesztinába.” erre a rendő-rég-jen jelentést tetünk, s amikor a tárgyalás volt, hiába ment egy kizsolt és híres ügyvédrel fel az asszony, mégis megbüntették és ha még egyszer megförtélnék két óra itélnek.

Vizsoni én is jó olasz vagyok. — írja magya-rul — tagja vagyok a fascista pártnak, itt szolgál-tam a katonaságnál és olasz állampolgár is vagyok. Gondoljanak arra, hogy ez a földterület az, ahol még elég jól megy sorunk, „ne gyútsák a tüzet ellenünk” és ha volt is itt-ott valami, az eddig nem volt semmi sem hivatatos. Vannak itt befolyá-sos emberek, akik nem is hazugak.

Remélem, nem veszik ezt rossznéven íőlem, de ez a kötelességem. Aláírás.

Eddig a levél. Be kell valljuk, hogy megér-tjük a levél írójának álláspontját. Neki jó dolga van és elhisszük, hogy a többi zsidóknak is. Az, hogy egy olasz egyetleni tanár antiszemita könyvet ír, az, hogy „itt-ott” történnek kellemetlen jelek, azért ez még nem jelenti azt, hogy a fumei és más városok zsidó polgárainak rossz dolga volna. Vi-szont mi sem tehetjük, hogy elhallgassuk mindazt, amiről a hírlapok megemlékeznek és amiről au-tentikus híreket kapunk. Végeredményben, mi nem vagyunk sem fascisták, sem annak elvi gyűlölei, s bevalljuk, jobban örövendünk annak, ha azt írják nekünk a világ minden tájáról, hogy jó dolga van a zsidó testvéreinknek, mintha annak ellenkezőjét írnák.

Regényes körülmények között került egy mérnök Palesztinába

Windsor Edvard herceggel kapcsolatosan még mindig írnak a lapok.

Így a következőket írják: Egy B. Richard nevű mérnök Hitler utalnia kezdetekor 1937-ban elhagyta szülővárosát, Leipzigot és Ang-liába utazott. Minthogy szaktudását nem tudta érvényesíteni, kénytelenégből egy szénbányában vállalt munkát. Mintegy más-fél évvel ezelőtt meglátogatta a bányát, a mostani exkaváló és ez jó alkalom volt arra, hogy a mérnök elmondja a királynak egyetlen óhaját: szeretne Palesztinába vándorolni. A király pártfogolta a kérést a gyarmatiügy miniszterumban és néhány hónap múlva ér-tesítették a mérnököt, hogy mehét Paleszti-nába. De régi helyén már nem találta meg, közben Kaitomitzba utazott, ahol szakmájá-ban helyezkedett el. A gyarmatiügyi minisz-terium nem hagyta annyiban a nyomozást és a pársói brit konzulátus útján megtalálták a mérnököt. De most új nehézségek merültek fel. A mérnök időközben megnősült, de a cer-tifikát az ő nevére szólott. Az újdonsült férj erre a jeruzsálemi főkörmányzóhoz fordult és sikerült közbenjárása. A certifikátot kiigazi-tolták és 4 évi hányattalás után került ki ál-mai földjére, Erec Izraelbe..

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Strada Iosif Vulcan 4 Telefon: 440

Előfizetési árak:

Table with subscription rates for different regions and durations.

Naptár 5697

„Népünk” cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Péntek: Av 15, július 23.

Szombat: Av 16, jul. 24. 3 שבת נחמו נחמו

Heti szidra: ונחמו נחמו

Heti haftora: נחמו נחמו

Szombat kezdete:

üztel bezárás 7.57

gyertyagyújtás 8.05

Isentisztelet kezdete 8.15

Szombat befejezése 9.17

Vigasztalodj népem...

Jezásias proféta örökségű szavai csengenek fuleinkben a fiso-be-av-ot követő szombat haftorájából.

Nachmi, nachmi ami, így szól az Örök-kevaló... vigasztalodj népem, mondoita a halhatatlan proféta, minitán sötét jövőt í-szolt népének, de a vigasz hangját nem tudta megtagadni tőlük.

Vigasztalodj népem, — mondhatja a mai idők krónikása — és ne ess kétségbe, mégha hiszjél is akarjék szakítani az ősi or-szágot, mégha úgy is erzed, hogy melyve-ges tragikum üli meg kétségek között ver-gődő lelkedet.

Beszéletek Jeruzsálem szívéhez és szójátok hozzá, hogy betelt az ő szolgálá-gának ideje, elmúlt az ő bünhődése, mivel az Ur kezétől kétszeresen bünhődött bü-néiert...

Így mondja Jezásias és mit mondjunk mi ezek után? Micsoda döbbenetes vízió, a mely reánk is illik. Hát nem érezzük, hogy betelt szolgálásunk ideje és megbünhődünk mindenert a multban és a jelenben is. A nagy proféta évezedekkel ezelőt megmon-dotta, hogy kétszeresen megbünhődünk büncinkert, miért kell hát porából feltáma-radó Szentőtűnünknek, a szejjeldarabolás szerencsétlenségje esni? Bünhödünk? Meg is bünhödünk! De miért bennünket ér min-den csapás és miért az eljövendő generá-ciókat? Vagy bünhödünk kell harmad és negyediglen?

Lépj föl egy magas hegyre” Cion hír-nöke és Jeruzsálem szöszölője, feleletmöl mentesen teljes eróddel kiáltás Jua városá-nak, hogy eljön az Örökkevalótok...

Vajjon Cionnak hírnök most is ny-godtan mondhatja Jua remegő városainak, hogy az Ur kezét érezheti magafölött és e-rlőn az istent megváltás ideje? Nem-e kétsé-gek marcangolják a zsidó népet, nem-e erol-ten a hangja, amikor hirdeti, hogy eljött a megváltás nagy napja?

Vagy talán a hirdető nem teljes szív-vel kérték az isteni segítséget? S talán ezért lett torzszülött a gigási elmondolásból? Ki tudja a Gondviselés útjait kifürkészni?

— Az összes népek semmik Hozzá v-

szonyítva... aki a Földgömbön trónol melynek lakói sáskához hasonlók... azok nek sincs biztos gyökerük, ők sincsenek se-hol elültetve, nem ver egyik sem végleg gyökeret... a vihar pelyva módjára széjjel-szórhatja őket és egy gyenge isteni fuval-latra elszállhatnak...

Miért hát e nagy ijedelem? Miért meg-ijedni Genőtől és a többi népi összefüveté-ről? A zsidó örökkevalóság szempontlából olyanok a népek, mint a „sáskahad” és az angol ellátározás meg nem jelent az idők végtelenjéig való szűrd pontot... Hogyan is monaja Jezásias? Egyik nép sem vert végleges gyökeret és őket is elszórhatja a számum szele... ahogy bennünket elszort kétezer évvel ezelőt. Mi joga merészölte most a mi ősi országunk haidrait megszav-ni, mint vételeges érvényit?...

Emeljeket magasra tekinteteket és lássátok, ki teremtette mindezeket? Ki az aki seregit megszámlálja, hiszen senkisé-m vonhatja ki magát végtelen hatalma atól?...

A böles legfelsőbb igazságszolgáltatásá-nak himnusza ez a Nachmi nachmi ami... és mi csak ismételteljük lezsásias proféta évez-redek hódéből idecsillámoló profétái szavát... vigasztalodj népem... mert a népek határo-zata még nem jelent semmi véglegest, hiszen ő is megmondta, a nagy proféta, hogy a népek sem költöttek örök irízvet a sorssal. azok a népek sem, amelyek most a mi zsidó jövőnk felett akarnak örökkérvényien dön-teni... Lázonghatunk a perc-embereké dön-tési ellen, mert az ikazi erőt az a hit kell adja, hogy a legigazabb igazság szent és örökkérvényii szavával indultuk harcba és ha hittel hisszük ezt: akkor a vételeges gyö-zelem feltétlenül és minden poklotes keres-ztül is a miénk lesz...

LENGYELORSZAG ELLENE VAN PALESZTINA FELOSZLATASANAK.

Varsó. — A „Gazeta Polska”, amely a len-gyel kormány hivatalos lapja, július 1-én megjelent számában írja: Ha a királyi bi-zaltság jelentése úgy fog szólni, ahogy az előzetes hírek mondják, akkor a lengyel kormányának negatív viselkedést kell ezzel szemben tanusítani. Lengyelország erősen elkedvelt fel a zsidóvándorlást illetőleg és a cionizmussal szemben mindig pozitív állás-pontot vallott. Ha igaz az, amit a lapok ír-nak, hogy a zsidó Palesztina oly kicsi lesz, hogy nem fog tudni több, mint 350.000 em-berrel felvenni, akkor a lengyeliség számára, mint a zsidókérdés egyik megoldója, nagy csalódást fog kelteni. Hogyan lehetne a Ja-hotinsky tervét megvalósítani így, aki tíz éven át évente 75.000 zsidót akarna kitele-píteni Palesztinába Lengyelországból. A Gazeta Polska végül azzal végzi, hogy a lengyel kormányának ellene kell lenni az an-gol kormány tervének úgy Londonban, mint Genfben.

x Olcsón nyaralhat Bulz községben (ad-völgy állomás) Silberstein Bernáthnál. Gyö-nyörű vidék, klimatikus levegő, 500 méter a tenger felett. 25%-os vasúti kedvezmény. Szagoran orth. kóser konyha. Sinautó csat-lakozás a remetj Stána-ra. Felvilágosításért forduljon: Silberstein Bernáthhoz, Bulz, Ga-ra Valea Iadului.

Advertisement for SENLASLO (Szt. László) medicine, including text: Gondoljon egészségére! Lásza el magát SENLASLO (Szt. László) fertőtlenítő toalettszappannal DENTONAL fogpasztával Udít — Fehérlit — Fertőtlenít!

Eljegyzés. Fischer József Huedinról, eljegyzte Bernáth Bertuska urleányt Clujról (m. k. é. h.)

30.000 zsidó bevándorlója van Montevi-deónak. Uruguay fővárosában kb. 30.000-re emelkedett a bevándorló zsidók száma. Nagy-részt lengyelországi származásúak, azonban az utóbbi évben sok németországi zsidó is letelepedett Montevideóban. Ezek a németek, akik a szervezett zsidó elthez közeledésével ua most száz zsidó család közreműködésével új hitközséget alapítottak. A buenos-airesi zsidók lapja most beszámol az új hitközség működéséről. Takaros székházat építettek és egy zsinagógát, amelyet többszáz vendég jelenlétében avattak fel. Az avatási ünnepen szerepelt már a Hanigun nevű zsidó énekkar is. Rövidesen hitoktatót is szereznek, hogy a gyermekek oktatása megfelelő legyen. A hit-lerista gyűlölet így teszi lehetővé, hogy a vilá-g más pontján, újabb zsidó élet magvai hitnesség el és új zsidó lükettő élet kez-dődjék.

ARADON, ha jól és olcsón akar ét-kezni, keresse fel Klein Dávid orth. kóser vendéglőjét, Piața Avram Iancu 11.

NEMET ZSIDOK NEM MEGHETNEK PARISBA A VILÁGKIALLITÁSRA. — Pa-ris. — A német belügyminiszter rendeleté értelmében a gyakorlatban teljesen lehetetlenné vált, hogy nem-árja német polgárok meglátogassák a párisi világkiállítást. Rendkívül fontos üzleti utak kivételével, nem adnak vizu-mot. Ezzel szemben nemzeti-szocialista funk-cionáriusok annál nagyobb számmal meuek. A Petit Parisien ír az ügyről: A francia kor-mány felkérte a birodalmi kormányt, hogy vegye revízió alá álláspontját, bár nem akar a német felségjogokba beavatkozni. A Petit Parisien ezzel végzi a cikkét: „Minden szá-badszellemű ember kiánja, hogy a német kormány vegye revízió alá álláspontját.”

Málnásfürdőn Sperber főrabbi fel-ügyelete alatt álló ort. kóser vendéglőm vezetést átadtam Moskovits Alter sakternek. Elsőrendű szobák és koszt kapható. Teljes pansio 200, 250, 300 lei személyenként. Goldstein Arthur.

Onálló városi kereskedő feleségül ven-ne olyan 23—25 éves urleányt, akinek 150.000 lei és butora van. Bővebbet Mirea házasság-közvetítő iroda Cluj Mareșal Fech 25.

Clujon ha jól akar étkezni, úgy ke-resse fel az ardeali zsidóság közkedvelt ta-lálkozóhelyét, a Mátyás éttermet, Calea Reg. Ferdinand 49.

Telapó. — Izrael Schieff, a Migdal kolóniának újabb kilenc dunam földet adományozott, ami lehetővé teszi újabb tíz családnak letelepedését. A település költéségei 30 éven át kell visszafizetni. — A mezőgazdasági departament jelentése szerint, az elmúlt évben újabb 20.000 dunam földet ültettek be narancssal, amivel összesen a narancs-ültetvények mennyisége 298.000 dunamra emelkedett (körülbelül 50.000 katasztrális hold). — Kirjat Chaim a Haifa melletti település amelyet 1935-ban alapítottak, 1900 család otthonát jelentő 5000 lélekszámmal. Már van megfelelő iskolahálózat is, tizenhat osztállyal, ahol több mint ezer gyermek tanul. Fogvasztási szövetkezetének száma hat van népháza. A múlt év júliusában 12.000 font volt. Állami hozzájárulás nélkül 1500 méter utat építettek és huszezer fát ültettek. Sokszáz ezer fontot investáltak Kirjat Chaim-ba, csak utakra több mint 50.000 fontot. Sok ház van építés alatt. — A Zsidó Nemzeti Alapnak 3500 dunam földje van itt, ahova még 3700 családot lehet telepíteni. — A „Difaa” arab lap szerint, az akkori fogházból, újabb 14 arabot bocsátottak szabadon, akik résztvettek a tüntésekben. — A „Davar” szerint az arabok nyíltan üznek fegyverkereskedést. A vásárlások nyíltan kávéházakban történnek. Leginkább revolvereket árulnakak 2-8 font értékben. Az „Al Ljiva” írja, hogy az állami vásárolt fegyvereket az ottani eladók, akik eladják. (Tehát nem kóboroz el hámon veszi. Ez is jellemző az angol gazdálkodásra Palesztinában.) — Tel Avivban a sajtó kimutatása szerint 16.000 gyermek jár a különböző iskolákba. Az elmúlt tanév végén 15.000 tanuló volt, de a most következő tanévben újabb 5000 iskolásgyermek fog járni az iskolákba. A Jaffában levő 2600 zsidó gyermek iskoláztatása sok nehézségbe ütközik. — A tel-avivi iskolahálózatnak legnagyobb hiánya, az iskolatermekben való szűkölködés, amelyet fokozatosan igyekeznek megoldani. — Ugyancsak a tel-avivi jelentések szerint, az angol kormányzat azt tervezi, hogy a város évi büdzséjét 100.000 fonttal redukálja, ami által a város életképesége érdekében szennyvíz, Rokeach polgármester kijelentése szerint, mindent elkövetnek majd, hogy ezt megakadályozzák. — A kormányzat terveket készítettett Tel Avivnak és Jaffának eszatomizációs hálózatot, kiegészítve amelynek költségei 500.000 fontot tesznek majd ki.

Budapest. — Igen sok magyar ügyvéd felszólítást kapott a Bécsben székelt „Verband deutscher Rechtsanwalte Oesterreich”-tól, amelyben arra kéri őket, hogy vegyenek részt, egy nemzetközi árja-ügyvéd-szövetség létesítésében. — Széll magyar belügyminiszter kijelentette a felszólító egyik legutóbbi ülésén, hogy szó sem lehet zsidó megbeárándósról, amelyről rémképeket írnak a magyar jobboldali lapok, különben is, szigorították a határellenőrzést. Egyáltalán bejelentette, hogy Magyarországon területén összesen 158 nemzetiszázi zsidó él. Ebben a számban a családtagok is beem. foglaltanak.

Genf. — Az itteni egyetem a minden évben ki- osztásra kerülő Humboldt-díjat, három részlen ki- osztotta a legjobb filozófusok között. Ezek között szerepel Max Mandelstam, ismert düsseldorfi tudós, egy nemzetiben megjelent morálfilozófiai tanul- mányával kapcsolatosan.

Equator. — A Hicem-képviselet kimutatása szerint ez év első negyedében 272 zsidó vándorolt ki Equator-ba, ezek közül 237 Európából jött, az equatori kormány, minden bevándorlótól 50 dollár helyett, ezennel 250 dollár kauciót követel.

Brüsszel. — A napokban Gottschalk elnökleté- vel ülésezett a belga segélybizottság, amely össze- kötözve a népszövetségi kommisszariatust és a zsi- dóság között, 28 zsidó és nem-zsidó szervezet vett részt az ülésen.

Birmingham. — A Zsidó Nemzeti Alap a fél folyamán kiállítását szervez a városban, amelynek zseletbeli elnöke Neville Chamberlain minisz- terelnököt kéri fel, aki már hosszú éveket a par- lamentben képviselte, a nagy angol ipari városnak.

Buenos Aires. — Argentína köztársasági elnö- ke meglátogatta nemrégiben Enre Rios kerületet, amely alkalommal a zsidó mezőgazdasági kolóniá- kat is meglátogatta, amelyek Ica, Santa Isabel és Palmer körül vannak. Az elnök meghívta az ICA vezetőjét S. Kaplan-t, hogy kísérje el különvona- tán és ismertesse előtte az Ica céljait. Amikor az elnök a fővárosba érkezett látványlag megköszön- te a kolóniáknak, azt a meleg fogadtatást, amely- ben részesítették.

Bártia Fürdő
Bardejov-Kupele Csehszlovákia
A legelőcsőbb gyógy- és nyaralóhely
Vasas vizek, mórifürdő, modern inha-
latórium, vizgyógyintézet, melegvízű
strandfürdő, sportok, szórakozások stb.
Olcsó nyaraló és gyógy pouszállások
Teljes napi pensio már 25 ct. kapható.
Szigorú orih. köser!
Bierman vendéglő
Kittnő konyha, kívánatra diétás ellátás, 66%, vasut-
kedvezmény. Prospektust küld a fürdőigazgatóság!

EDEN
Az egyik jeruzsálemi kórházba behozta a kis-
leányát egy asszony. A felvételnél be kell diktálni
a neveket.
— Eden — mondja be a nevet az anyja.
— Ugy, mint az angol külügyminiszter? — kér-
di a tisztelő.
— Dehogyan — mondja indignálódva az asszony,
— amaz a lefelé írja a neveit, mi pedig a menket
ajánlat...

KONYVÁRUSNAL
Jeruzsálemben az uccasárkon könyvárusok áll-
nak. A járókelő öröklőszót ingyen megértheti. A
kittelt könyveket, olcsó pénzért vásárolhat is, de ha
mészorul, meg el is adhat. Orae arab jelenik meg
ilyen könyvárusnál. Újságpapíra csomagolt ha-
talmas köteg könyvet kínál eladásra. Az arus ki-
csomagolja a könyveket, néhány — telefonkönyv
vagy a csomagban. Ezért nem adhat semmit — je-
lent ki az arabnak. De ez mellőlankodva felki-
ált: „Micsoda, nem akarod megvenni ezeket a
könyveket? Ugyen vastag könyvek és mindeket ol-
daluk tele van betétvel. Hát akkor tulajdonképpen
miért állodogalsz itt napfoszat...”

UTCAI VEREKEZÉS
Két fű verekszik az uccán. Megjelenik egy
arab rendőr. Egyszerű érdeklődéssel nézegeti őket,
később azonban ráeszmél, hogy hiatalása szerint
tulajdonképpen rendőri kellene teremtene. Felso-
lítja őket, hagyják abba ezt a magálatást. A fűnek
nem sokat hederienek a jelenlétére. Végül is a
rendőr érzi, hogy erőltetve van szükség. Odatarko-
zik a verekedők közé és rájuk ríval: „Ha azonnal
nem hagyjátok abba, rögtön idetűök egy angol
rendőrt!”

POSTA HIVATAL
A jeruzsálemi postahivatalban a postaszekré-
nyek osztályán a tisztelősek a közönség előtt el-
helyen dolgoznak, de azért lehet belől beszélni. Egy
zsidó szekrénytulajdonos és arab tisztelő között
legutóbb, angol nyelven, a következő párbeszéd
folgt le:
A zsidó (heberül beküldi): Rahamim ur!
Arab tisztelő (a fal mögül): Rahamimmal
most nem lehet beszélni.
A zsidó: Miért nem? Most na szolgáljalban!
A tisztelő: Yes, but he is now praying. You
know: mincha. (Igen, azonban most imádkozik. Ön
tudja: délutáni imádság.)

MINDENKINEK ADÓSA...
Verébórnak Rabbi Koppel Reich későbbi buda-
pesti főrabbi, szép jésinót tartott. Jövedelmének
tíznyomó részét, tanulmányok támogatására for-
dította és ha a szóban feltüntetés már elfogyott,
költségmentesen a cédokop-perselyből és az osztály-
nőnendek között. „Tudjátok, miért veszek költsé-
s perselyből és nem a hivataltól? — magyarázta
egyszer tréfásan. — Mert ugy megszerződnének a
hívem, miért veszek azoktól és nem ezektől? Így
egyszerűen, a cédokop-persely az egész község és így
egyformán adósa vagyok mindenkinek...”

A HALALOS AGYAN IS SZELLEMESE BÖRNE
Börne, a kópó iri még halalos agyán is szelle-
mes volt. Halála napjának reggelén oroszos megje-
gyezte: „On mintha ma nehozoben káhogne.” Mi-
re Börne így felelt: „Csodálom, pedig egész éjjel
szagkoroltam magamat.”

**HOGYAN FALJA FEL A HET SOVÁNY ESZTEN-
DŐ, A HET KÖVERET?**
Fáradó álmaról folyik a társalgás és palaki meg-
jegyzji, hogy nem ért, miképpen falhatta fel a hét
sovány tehen a hét kövér tehenet. „Ezt én sem ér-
teltem — válaszolt egy kereskedő —, míg csak meg
nem nősültem. Volt akkor nekem hét vastag pénz-
tár, és félkönyvem. Feleségemnek csak egy kis pó-
kony könyvecskéje volt a háztartási számadásokra.
Az év végén megis kiderült, hogy a feleségem kis
könyve felmeszelt mindent, ami az én nagy köny-
vemben volt.”

**AKIT A NÖK MEG HALALOS AGYAN IS
TÉNYERÜKÖN HORDTAK...**
Heinle, a költői élete utolsó napjaiban felke-
reste egy barátja, aki éppen akkor lépett a szo-
bába, amikor két ápolónő másik agyba vette át a
betéget. „Hogy vagy Heinrich?” kérdezte a barát,
mire Heinle így felelt: „Eleg jól. Amint látod, a nők
még mindig tenyerükön hordanak.”

HEINE FELESÉGE
Betegágyán megkérdezték Heinét, hogy felesé-
ge, aki francia nő volt, tud-e németül. „Csak két
szót — mondotta Heinle. — Az egyik: nebbich,
másik: jofe (szép). Az első énám vonalkozik, a
másik óra...”

Megalakult Budapesten a „Héber egyet-
tem barátainak köre”. Budapest. Az utóbbi he-
tekben megjelent Budapesten a jeruzsálemi
héber egyetem két kiküldöttje, akik azzal a
célal keresték fel a magyar fővárost, hogy a
tudományos körökkel felvegyék az érintke-
zés fonálát és propagandát folytassanak a je-
ruzsálemi egyetem érdekében. Dr. Török La-
jos egyetemi tanár a megtartott ülésen, azt a
kijelentést tette, hogy a világháborúnak egyik
igazi pozitívuma a palesztinai zsidó építési
munka és az egyetem, a zsidó világ tudósai-
nak pozitív alkotása, Dr. Szegő Béla, Keren
Hajjesod igazgató házában összegyűltek
mindazok, akik Pro-Palesztina beállítottá-
suk, s ahol Donath Gyula egyetemi tanár
üdvözölte a megjelenteket. Dr. Patai József
ajánlatára megalakult a „Héber egyetem ba-
rátainak köre”. Prof. Sufenik, aki a jeruzsá-
lemi archeológiai gyűjteményének vezetője,
megtekintette a budapesti régiségtani muzeu-
mot. Előadást is tartott a zsidó tudós, ame-
lyen a kultuszminisztérium megbizottja is
megjelent. A samáriai ásatásokról beszélt,
ahol a régi királyi vár napvilágra került, ér-
dekes dokumentumait ismertette. Rámutatott
arra, hogy milyen jelentőségűek ezek az ása-
tások az ő és utítestamentum kutatók számára,
de az egész emberiség kultúrtörténete szem-
pontjából is.

Gólyák Jeruzsálemben. Varsó. A varsói
mezőgazdasági főiskola tanárának Dr. Wod-
zynsky-nak kérésére, a héber egyetem zooló-
giai osztálya hajlandóan mutatkozott, együtt-
működni a varsói egyetemmel, a vándormar-
darak utjának tanulmányozására vonatkozó-
lag. A varsói tanár renüléggel vonakodott
küld Palesztinába, jellel ellátottan, s ezeket az
ottani egyetem szakosztálya tanulmányozni
fogja, hogy merre repülnek. A két egyetem
közötti együttműködés lehetőségeit a varsói
„Héber egyetem barátainak köre” segíti elő.

Comunitatea Evr. Ort. Oradea.
722—1937.

I. Pályázat tanítói állásokra.

Az oradeai ort. zsidó hitközség elnöke-
ge az elemi iskolájában nyugdíjazás folytán
irgusodott egy férfi és egy nő tanítói ál-
lásra pályázatot hirdet. Ez állások elnyerésé-
től folyamodni óhajtok szabályszerű képe-
sítüket, román nyelvtudásukat és az eddigi
gyakorlatukat igazoló hiteles okmányokkal
és fényképekkel felszerelt kérvényüket az is-
kola igazgatóságához augusztus hó 10-ig
nyújtják be.

II. Pályázat tanári állásokra.

Az oradeai ort. zsidó hitközség leány-
gimnáziumában elhallozás folytán egy
matematika-termesztudományi
rendes tanszék megüresedett. Ez állást el-
nyerni óhajtok, szabályszerű képesítéssel ren-
delkező tanárnők hiteles okmányokkal és
fényképekkel felszerelt kérvényüket az is-
kola igazgatóságához augusztus hó 10-ig nyújtás-
nak be. Helyettes tanárnők is pályázhatnak.
Ugyancsak betöltésre vár a torna- és kézi-
munka-tanszék is.

Az Elnökség.
TIPOGRAFIA ORADEA.

NÉPÜNK

Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor

ZSIDÓ HETILAP

Felelős szerkesztő: Leitner Zoltán

A lord árulása

A legnagyobb megdöbbenéssel értesült
a világ zsidó közvéleménye a királyi bizottság
július 8-án megjelent jelentésében foglaltak-
ról, amelyhez az angol kormány is bele-
egyezését adta. De ahogy a közmondás is
mondja, sohasem jöhet valami jobb utána...
így is történt. Bár az alsóház nem fogadta
el a jelentést, mint végleges szöveget és
csak diszkusszió tárgyaként nyújtják be a
Népszövetséghez, mégis érzékeny és bizo-
nyos tekintetben végzetesnek mondható csa-
pnyos érte a legkritikusabb pillanatban a zsidó
törvényeket. És ahogy a mi tragikus törté-
nelmünkben már sokszor előfordult, nem
egy antiszemita adott súlyos üstét, hanem
egy tekintélyes zsidó vezetőférfi, aki olyan
pozitívot tett, ami rendkívül súlyos a
jövő szempontjából.

Sir Herbert Sámuel, aki májusban, a
koronázáskor lett a birodalom grófja, most
„fizetni” akar a kiütetésért és július 20-án
a lordok házában ülésén többek között a
következőket mondotta:

...Én a következőket ajánlanám. Ugy-
vélem, hogy a zsidóknak áldozatokkal kell
hoznia. Meg kell nyugtatni az arabokat. Kül-
önbön nincs tovább. Bele kell egyezni a be-
vándorlás csökkentésébe. Tekintetbe kell
vessük a politikai szempontokat is. Miért
kell 12.000 legyen évente a bevándorló
száma? Meg kellene szabni, hogy mennyi
legyen állandóan az arány a zsidó és arab
lakosság között. Meg lehet állapodni egy
percentudis arányban, szerintem legjobbra
volna a 40 százalék. A zsidóknak ezenki-
vül el kell ismerni az arab nemzeti mozgal-
mak jogosságát. Már mi segítőtűnk a tör-
vénelem folyamán az arab kulturának. Meg
kell nyernünk teljesen az arabok szimpátiá-
ját.

Ajánlatom tehát az immigráció csök-
kentése. Azonkívül az arab föderációval
megszervezése, amelybe Arabia, Irak, Trans-
jordánia, Szíria és Libanon kapcsoltsák be
Palesztinával együtt.

Az új gróf hangsúlyozta, hogy semmiéle
zsidó szervezet nevében nem beszél. De Her-
bert Sámuelnek jelentős politikai befolyása
van az angol világban. Amint mond, annak
súlya van, ezt be kell valljuk, meg ha egyen-
lenszavával sem azonosítjuk magunkat.
Első főkörmányzója volt Palesztinának és
tagja annak a kabinetnek, amely kibocsá-
totta a Balfour deklarációt.

Sámuel lord propozíciója végzetes csa-
pást jelentene a zsidóság palesztinai célki-
tűzései szempontjából. Akkor ennél még
jobb a nyomorék állam is, amelyet a királyi
bizottság javasol. Mert képzeltük csak ei,
hogy egy valóban megszervezett arab állam-
föderációban milyen keveset és reménytel-
en sorsra lenne a kis zsidó minoritásnak és
az arabok kénye-kedvével függene, hogy mit
és hogyan engedne meg a zsidóknak?

Lord Sámuel beszéde, amelyet a lordok
házában tartott, a lehető legnagyobb árulás a
zsidó nép szempontjából. Hogy az angolok

előtt „elfoglaltannak” lássék, azért képes
áldozatul oda dobni 16 millió sors és fajtar-
sának legszebb álmát és reményét. Azaz,
hogy csak fajtársának, mert „sors” társak
nem vagyunk. Mit tudja a befolyásos ar-
gol ur, a lord és dusszagud ember, hogy
hal éhen a lengyel gettó szerencsétlen fia és
a német zsidó miképpen menekül a kopók
millió elől. És hova menjen? Európa kul-
turmázzal bevont kopók elől, a pusztá vaa
fiainak görbékése alá? A nemes lord na-
gyon nemelen volt ezzel a beszédével és a

világ zsidóságának egyöntetűen és hangos-
san tiltakozni kell Sámuel lord beszéde el-
len. Ez nem a szenvedő zsidó milliók hangja
volt, hanem a gazdag és befolyásos angol
főur és politikusé. Mennyivel emberibb,
zsidóbb és szebb volt például Wedgwood
ezredes hangja, vagy a Lord Melchett-é.

Arulás, nemelen árulás volt a Sámuel
gróf beszéde és ha van okunk a sirásra és
hatsúlybeszérésre, akkor ez több még annál is,
amit a királyi bizottság nem-zsidó javasol-
tak a béke érdekében...

Ormsby-Gore gyarmatügyi miniszter személyesen ment el...

Megkezdődött a genfi mandátumbizottság ülése

Genf. — Az alsóház ülésén Nathan kép-
viselő interpellációjára kijelentette Ormsby
Gore gyarmatügyi miniszter, hogy a július
30-án kezdődő genfi mandátumbizottsági
ülésen személyesen jelenik meg, az úgy nagy
fontosságára való tekintettel. Kíséretében
vannak John H. Hall, a palesztinai volt ál-
lamtitkár és a királyi bizottság titkára J.
Martin. Az interpelláció során Nathan kép-
viselő arra is kérte a minisztert, hogy ha-
lasszák el a bizottság tárgyalását, de ezt az
ajánlatot a miniszter visszautasította. Ellen-
ben megerősítette azt, hogy az állandó ma-
ndátumbizottság ülésén képviselni fogja az
angol álláspontot és reméli, hogy szeptem-
berben a Népszövetség teljes tanácsa dönt
Palesztina végleges sorsa felett.

WAUCHOPE FŐKORMANYZÓT
VISSZARENDELI A KORMÁNY?

Az angol főváros mértékadó köreiben
az a vélemény lesz urrá, hogy a palesztinai
közigazgatásban alapvető változásoknak
kell rövidesen bekövetkeznie. Valószínűleg
visszahívják Sir Artur Wauchope főkor-
mányzót, mert inkább katona, mint közigaz-
gatási szakember. Egyes verziók szerint, a
gyarmatügyekben különösen képzett Sir
Hubert Young lesz utóda, aki korábban az
iraki kormány mellett volt pénzügyi szak-
értő. A hadügyminiszter és az admirális
ezzel szemben Sir Philipp Chetwode marsall
kinevezését támogatja, mert e körök véle-
ménye szerint ő a legrátermettebb és célra.

Braziliába betiltották a zsidó bevándorlást

Chilébe mehet kézműves, akinek tőkéje és nagy családja van

Berlin. — Naponta újabb és újabb or-
szághatárok záródnak be a menekülésre
kényszerített német zsidóság előtt. A német
zsidók nagy segélyegylete, a Hillsverein
most közli, hogy a brazil kormány is elzárta
az országhatárokat a zsidó emigránsok elől.
Rio-de-janeiroi jelentések szerint csupán
ideiglenes betiltásról van szó, azonban ez
még nem bizonyos.

azonban súlyos feltételek mellett. Csak 40
évnél nem idősebb többgyermekes család-
apa kell legyen az illető és lehetőleg kéz-
műves és 8000 márká transzferálható tőkéje
kell legyen.

A német zsidókat figyelmeztetik egyide-
jűleg, hogy ne üljenek fel utazási és kiván-
dorlási irodák csábításainak, mert azok
rendszerint lehetetlen helyzetbe juttatják
azokat, akik biznak bennük.

Michalache, mint a nemzeti parasztpárt vezetője, nyilatkozott:

„Érkezett a legalkalmasabb pillanat a zsidókérdés megoldására”

Bucuresti. — Hatalmas feltűnést keltett
országszerte az a nyilatkozat, amelyet Mi-
chalache a nemzeti parasztpárt vezetője tett
a „Curentul”-ban annak az anketének során,
amelyet Pamfil Seicaru rendez a zsidókér-
désről. Michalache kijelentette, hogy most
van a legjobb alkalom megszervezni a zsidókér-
dést Palesztina felelőstársával kapcsolatban
és Antonescu külügyminiszter bizonyára fel
is fog szólalni e kérdésben Genfben, az ille-
teltes fórum előtt. Michalache kijelentette azt
is, hogy Lengyelország és Románia, mint a

legtöbb zsidóval rendelkező két európai ál-
lam mindent el kell kövessenek, hogy a zsi-
dók minél nagyobb területet kapjanak a
felosztással kapcsolatban, hogy minél több
zsidó telepest fogadhatson be a két ország-
ból a zsidó állam. Azt is tudja Michalache,
hogy a lengyel államfőfiak legutóbbi bucu-
rest-i tartózkodása idején ez a kérdés is
szövegre került.

Michalache nyilatkozata úgy politikai
körökben, mint az ország zsidó közvéle-
ménye előtt nagy fellűnést keltett.